

Landsbybørnene.

Af B. S. Ingemann
NYTIDS-ROMAN I FIRE DELE.

(Fortsat.)

FEMTENDE KAPITEL.

Helligtrekongersdag var kommen. Lises 19-Aars-Fødselsdag var om Morgen...

Jørgen Hønskræmmer havde paa ingen Maade kunnet nedlade sig til at krybe ind i den laante Herskabsvogn med sin Kone og Datter.

Paa Høgholm var der denne Formiddag stor Larm og Munterhed. De mange Bryllupsgæster havde travlt med deres Pynt.

Bryllupsgæste-Toget fra Høgholm, som først nogle Timer senere satte sig i Bevægelse, bestod af en hel Række stadselige Vogne, med Grevinde Camillas i Spidsen.

Paa den anden Side af Camillas Vogn red Lord Hardy paa en stolt Fuldblodshest fra Grevs Stald og nikkede vel fornøjet til sin Albaneserinde, der til Ære for Brudeparret, bar sin pynteligste Nationaldragt under den Forværks Kaabe.

Denne Del af Brudefølget kom saa betimelig til Kirken, at de uden for Vaabenhuset kunde se Brude-skaren komme fra deres Vogne.

Hans nikkede venligt til Lise og rakte hende trofast Haanden. 'Jeg lægger hundrede Dollars dertil!' sagde han — 'dem kan Sidsø og jeg nok fortjene paa et Par Aar.'

'Men han vidste ikke, om han var rigtig velkommen her ude' — tilføjede Hans noget nølende, med et skævt Blik til Lise — 'det var da hverken mig eller Sidsø eller vore uskyldige Unger, som han aldrig har set — det var heller ikke dig og Karen, han tænkte paa; men rent ud sagt, naar I endelig vil vide det, det var ingen anden, end Jomfru Lise, han mente helst vilde være fri for at se ham, siden han nu var kommen hjem, som en Fugl med brændte Vinger — som en Slave, der har revet sig løs — som en Abekat, der havde rendt Verden rundt og gjort Kunstler! — Se, saadant noget sagde han eller tænkte han, for Ordene kan jeg nu ikke huske — kun saa meget ved jeg: der var ikke et ondt eller ukærligt Ord i alt, hvad han sagde, uden naar han talte om sig selv, og hvorledes han havde ladet sig bedraare af alt det Skrig og Skraal over hans Kunstner og alle de Kranser, man en Gang nær havde gjort ham til Nar med — en af dem, ved jeg af Grev Høg, var saa stor som et Karethjul — Forknyt var han ellers slet ikke, Jørgen! og Ben i Næsen mangler han P... ikke! Du skulde set, hvor kækt han løftede sit Hoved, og hvor dristigt Øjnene spillede under hans mørke Bryn, naar han talte om, hvad han endnu dog, med Guds Hjælp, havde Magt til! Det var, sandfærdigt! som der stod en virkelig Prins for mig, eller snarere en salvet Kong David, som jeg har set ham afskildret med Slingen i den ene Haand og Davidsharpen i den anden.

'Bah, bah!' — mumlede Jørgen — 'jeg er bange, det rabler dog lidt for vor gode Anton — det er jo Eventyrnak! og hoffærdig er han sagtens, som alle de Karle, der kan gøre Musik eller lave Bøger, om de saa ikke har det tørre Brød. Var han endda en Karl som Hr. Skadel! han kroer sig ogsaa lidt; men siden han fik Jordmoderen til Kone, har han dog Brød i Huset' —

'Saadan en Abekat er Anton, min Sjæl, ikke!' — raabte Hans heftig — 'han kan nok ogsaa selv forjæne sit Brød. Han saa slet ikke hoffærdig ud; det var kun, som der var en mægtig Aand over ham. I kan tro, han er from og ydmyg for vor Herre, men hverken for de rige eller store og mægtige, og kommer Hovmodsdjævelen ham for nær, er han Karl for at endevende ham og træde ham under Fødder, som vor Herres Krigsengel gjorde ved Lucifer!' — Hans var virkelig bløvt begejstret, og hans ærlige graa Øjne funkede.

Karen rystede dog ogsaa noget betænkelig paa Hovedet over, hvad hun havde hørt om Anton; men Lise rejste sig nu af sin nedbøjede Stilling og saa med et klart Blik ud mod den prægtige Aftenrøde, der dannede Ildpaladser paa den vestlige Skyhimmel. 'Se!' — sagde hun — 'der staar det Slot i Vesterled, Anton og jeg saa tidt har set her, da vi var Børn. Det er kun Skyer og Luft! siger vi nu; men der kommer visselig en Dag, da vi virkelig skal se al den Herlighed, vi kun drømte om i vor Barndom. Hør, Fader!' — vedblev hun — 'du har kaldt Anton en stakkel Stodder, fordi han nok kommer lige saa fattig hjem, som da han gik ud af Fattighuset og kom med os fra sine fattige Forældres Grave i de underlige, sammenbedlede Klæder; men rig var han allerede den Gang: det var jo hans Konfirmationsdag; han kom fra Kirken og havde fundet Vej til vor Herre. Han er visselig ogsaa nu kommen hjem med en Rigdom i sin Sjæl, som ingen Maaske ser rigtig endnu; men er han fattig i ringere Betydning, saa kan vi jo hjælpe ham noget! — Hør, Fader! jeg havde tænkt paa en Overraskelse til dig Nytaarsmorgen; nu kan jeg ikke længer tie dermed, og du kan det maaske komme til at glæde dig over. Jeg har sparet saa meget sammen af mit Legat, at du derfor kunde bygge dig et større Hønselus og købe dig en Hest til — hvad siger du om at sende Anton den Sum til Rejsepenge, uden at han ved, hvor den kommer fra, naar han nu paa Torsdag otte Dage rejser bort herfra igen til Italien?'

'Prægtigt Indfald, Lise!' — udbråd Jørgen glad og gned sine store Hænder — 'saa har vi dog gjort noget for ham allesammen, og saa gaar han ikke som en Stodder herfra! — Lad mig kysse dig for den Nytaarsgave, Lise! — jeg kan nok hjælpe mig med det lille Udhus og det eneste Øg; jeg vilde dog heller ikke tage din Nødskilling fra dig, om din Formyndere nu endogsaa har fjøjet dig deri; men nu kan den komme til Pas!'

Hans nikkede venligt til Lise og rakte hende trofast Haanden. 'Jeg lægger hundrede Dollars dertil!' — sagde han — 'dem kan Sidsø og jeg nok fortjene paa et Par Aar.'

Baade Lise og Forældrene trykkede den ærlige Hans Litsenbroders Hænder. Moderen kysede Lise hjertelig, og de syntes nu alle fire at have fundet en Erstatning for det Bessøg af Anton, de forgæves havde glædet sig til og nu havde opgivet.

te ham med glade, livlige Ansigter. Det var hans og Broderens Krigskammerater fra Felttogene. De gifte Mænd sluttede Toget. Kun med Jørgen og Hans Litsenbroder var heri sket en Afvigelse fra Skikken.

Anton, som sidste Nat havde været Sundbys Gæst, havde med ham taget Plads ved Kirkedøren og lod hele Brudeskaren drage forbi, efter at han, som Festkapelmester, havde givet Tegn til de musikalske Venner, der udførte en glad, højtidelig Bryllupsmarsch.

'Jeg tror ikke, du har talt med Lise endnu!' — sagde han og tog Anton under Armen. — 'Gud ske Lov, vi dog kan se hende her i Dag! Hun maa være forsigtig efter sin Sygdom.'

'Ja, og i et mærkeligt Øjeblik. Hvorledes det gik til, kan jeg nu omtrent forstaae. — Det var en af de smaa Begivenheder, jeg kalder Tilfældets Lune-Poesi' — vedblev Kyng. — 'De kan undertiden gribe ind i Livet endnu, som i Sagn og Myther' —

'O ja!' — svarede Anton — 'hvor saa flygtig en Lyd, som en Fuglevinges, finder Genklang i Sind og Stemning — saaledes gik det mig, da en Rovfugl jog den saarede Fugl ind til mig. — Jeg troede, der atter var mødt den et Uheld. Den fløj kun svagt.'

De gik nu ind med Brudgomsfølget i Kirken, hvor alle med Musikken istemte den sædvanlige Bryllupssalmes.

Paa Kirkegaarden stod der en stor Mængde Mennesker, som havde set paa Brudeparret og nu søgte at trænge sig ind i den lille, næsten overfyldte Kirke.

Paa en Ligsten ved Kirkegaardsstien sad en gammel, købstadsklædt Mand, med et hæsligt forsviret Ansigt og et bittert, hadefuldt Blik. Han var lurvet klædt og saa ud som et Slags fornem Betler, skøndt den Mine, hvormed han betragtede de forbigaaende, røbede et Hovmod, der ikke syntes i Stand til at bede om noget.

'Hvad staar til Tjeneste, Hr. Agent?' — spurgte den lille Bogtrykker Olsen eller Redacturen, som her endnu kaldtes, synlig forlegen — 'jeg har kun knap Tid i Dag' —

'De søger sagtens Stof til en pen Spalte om den ædle Greve og hans folkelige Bryllup' — mumlede den forarmede Rigmand. — 'Bi lidt, saa vil De kunne tilføje, hvordan de ringeste Folk har fulgt ham fra Kirken og velsignet ham og hans Brud med Skrig og Skraal! De saa vel det rørende Syn, da Hans Højvelbaarendhed selv sad paa Bukken og svingede Firhestepilsken?'

'Nu ja! det har jeg intet imod, naar det nu en Gang morer Greven, og han i: vil betro sin Brud til en mindre paalidelig Kusk. Fire saadanne Hingste skal der en dygtig Haand til at styre.'

'Det er da ogsaa det eneste, han har lært!' — mumlede den gamle med et Udtryk af bitter Foragt i det opsvulmede Drukkenboltansigt — 'men det forstaar sig — han er en Stormand efter Folkets Hjerte — han er den humane Adelsmand, der er Kammerat med Pakket — det skal alle Folk se og forbauses over! Han s:ammer sig i: ved at gaa til Kirke paa sin Bryllupsdag mellem en Fragtmand og en Hønskræmmer — haha! lad det endelig komme i Bladet med fede Bogstaver!'

'De gør ham Uret, hvis De tror, han vil prale dermed, Hr. Frandsen!' — sagde Redacturen og gjorde Mine til at gaa, men blev nu ærgerlig over den Gamles uforskammede Haanlatter. — 'Mig gør De ogsaa Uret, i Deres Bitterhed mod alle Mennesker, der har en hel Kjole paa!' — vedblev han. — 'Tror De, jeg vil smigre nogen Fornem eller Rigmand? — Hvad jeg offentlig har sagt om Grev Høg, var Sandhed. Der er ingen veldædligere og liberalere Godsejer i hele Lan-

det, og der er ikke Tanke om aristokratisk Hovmod i ham' —

'Ikke det? saa er det vel af Ydmyghed, han kører med Topper og med de stolte Hingste — og lader sine Vognførere endnu besørge med sit dumme Bomærke, nu da enhver Skarnager jo har Ret til det samme, naar han er Nar nok dertil? Vældædige er Hr. Greven til visse ogsaa!' — vedblev han med et hadefuldt Blik — 'hvad siger De da, naar De hører, at denne lovpriste Hædersmand ikke har villet laane lumpne tusind Daler til en Mand, der har commanderet tre, fire Tønder Guld — til en Mand, der kunde spørge, hvad den hele By kostede, hvori han var æret som en Konge! — saadan en Mand har han haft den Uforskammedhed at byde usle ti Daler, som en Almisse.'

'Jeg er ikke død endnu!' — raabte Hr. Frandsen — 'men De har Ret! Hovmod gaar for Fald! — Jeg ligger nu i Skarnet; men det er Enden paa Legem med os alle — og en lille Tue kan vælte et stort Læs!' —

Den Gamles Miner fortrak sig hæsligt, og han knyttede uvilkaarlig sin Haand. Bogtrykkeren vendte sig om for at gaa.

'Bi lidt, Redacteur! Jeg skal give Dem mer Stof til Bladet i Morgen!' — sagde Frandsen og holdt ham tilbage. — 'Har De set vor forrige Postdræng — Peblingen fra Fattighuset — ham, der beskyldte mig for at have forvansket et Frierbrev — ham, der gav Deres Ven Qvist de mærkværdige Stokkepryg! — ham, der fik Møllerlegatet og rejste udenlands! — han er nu kommen hjem, som en stor Mand, den Lømmel! — det hørte jeg i Møllekroen. Det var ham, der stod som en fornem Herre ved vor velvisse Byfogeds Side og commanderede Musikken. Han var ikke den, der skulde lette paa sin Hat for en Mand, der har commanderet fire Tønder. — Ha!' — udbråd han heftigere og skar Tænder — 'trampe kunde jeg slige Paddehatte under Fødder! — og De, Olsen!' — vedblev han med gnistrende Øjne — 'De, som drejer Kappen efter Vinden og nu blæser i Basun baade for Ministrene og Adelen og alt det Genipak, der voxer op af Skarnet og kroer sig! — Dem :unde jeg :øbt med Krop og Sjæl, da jeg var i min Velmagt. De har mangan Gang logret og krøbet for mig som en Hund, jeg kastede Ben til — og nu ved De næppe, om De vil agte mig værd at tage op af en Rendesten' —

Den Gamle saa efter ham og knyttede Haanden krampagtig. 'Ba!' — mumlede han og rystede af Forbitrelse — 'I kan nok ogsaa faa afgaet, alle I Storhaner, der nu slaa Vingerne ud og gale paa jeres Møddinger! Jeg giver jer allesammen Døden og Djævelen! Gid jeg kunde sparke jer og den hele Verden ud i et flammende Dyb! — Gid der var en Afrgrund, som kunde opsluge mig selv og alt, hvad der lever!'

En Møllerdræng sprang forbi og raabte drillende: 'Ej, ej! ser De efter Deres tre Tønder Guld, Hr. Frandsen! men saa var det nok ikke vort Møllehjul, men Lotterihjulet, De skulde glo paa!'

'Lykkehullet! Lykkehullet!' — mumlede den Gamle — 'hm, ja! det ruller op og ned! — det suser og bruser! — det ser herligt ud! — man bliver svimmel derved — man faar Lyst til at rulle med — op og ned! op og ned! — til man :ommer ind i Hjulet — til man males til Støv — saa er det forbi!' — Han saa en Planke paa den gamle Bro, der var løstnet og gledet til Side ved den megen Kørsel denne Dag.

Han spærkede til den, og der aabnedes sig et dybt Gab i Broen ved hans Fod. Han lo vildt. 'Ret saa!' — mumlede han — 'ruller et Lykkehjul deri, saa ligger hele Stadsen! — saa har den lille Tue væltet det store Læs — saa kan de alle komme ned til mig — til det store Lykkehjul der nede! Hør, det suser og bruser! det kalder mig ned til mine Skatte — se, hvor det blinker der nede! — det er smeltet Sølv! — det er kogende Guld! — ha! jeg maa a der ned! — jeg maa males om! — jeg er jo gammel!' —

Han hældede sig dybere og dybere ud over det skrøbelige Rækværk. — Det brast — og han var forsvunden. Møllerdrængen var atter for et Øjeblik: siden løbet ham forbi og havde hørt ham mumle, men var bleven bange for hans underlige Miner og havde skyndt sig bort uden Drilleri og uden at bemærke den løsnede Broplanke. Han hørte nu heller ikke det Skrig, der næsten overdøvedes af det brusende Møllehjul, og som Møllersvenden i Lugen holdt for et Ugleskrig.

Solen var gaet ned paa den korte Januardag, inden Brudevielsen var endt. Det begyndte at mørknes i Kirken. Sundby lagde nu Brudeparrets Hænder sammen og tilsagde Kirens Velsignelse over dem.

Grevinde Camilla havde aldrig set saa redelt begejstret et Udtryk i noget Ansigt, som hun i dette Øjeblik saa i Sundbys. Han havde talt om den store, guddommelige Kærlighed, der rent og skønt afspejler sig i ethvert dybt og inderligt Kærlighedsforhold mellem Mennesker. Med Højhed og Ro havde han beskuet og skildret de vekslende Bevægelser i Verdenslivet, for at føre de urolige bevægede Sjæle til Freden i Gud. Han havde peget paa Gudsrigt i den evige Kærlighed, som det ringeste og det mest forladte Menneske i Verden kan finde det i sit eget Bryst, men som det dobbelt Herlighed: en udfulde sig, hvor fromme, rene Sjæle mødes og optage Gudlivets stille Spejlbillede i deres Samliv. (Fortsættes.)